

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 14 lutego 2014 r.

**w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz
niektórych innych ustaw**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, zgłasza do niego poniższe uwagi.

Krajowa Rada Sądownictwa pozytywnie ocenia zmiany dotyczące systemu kar i środków probacyjnych. W szczególności Krajowa Rada Sądownictwa aprobuje konstrukcje kar wolnościowych, w tym rozszerzenie uprawnień sądów do stosowania dozoru elektronicznego, zapewniających jednoczesną ochronę pokrzywdzonego. Generalnie akceptując zmiany zmierzające do zwiększenia możliwości orzekania kary grzywny, Krajowa Rada Sądownictwa zwraca jednocześnie uwagę, że w wielu wypadkach kary te mogą być trudno egzekwowlalne, co ma także związek z ograniczoną zamożnością społeczeństwa.

Krajowa Rada Sądownictwa natomiast negatywnie opiniuje zmiany zasad odpowiedzialności karnej zawarte w art. 1, 2 i 9 Kodeksu karnego. W dotychczasowym orzecznictwie wypracowano wystarczająco jasną wykładnię tych przepisów. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa projekt wprowadza niepotrzebnie nowe pojęcia, często o nieostrym charakterze, które mogą prowadzić do komplikacji w zakresie ich stosowania, w tym rodzić trudności przy określaniu warunków odpowiedzialności karnej. Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, problemy interpretacyjne dotyczyć mogą w szczególności użytego w art. 1 i 9 terminu „obiektywna możliwość przewidzenia” wyczerpania znamion czynu zabronionego. Dodatkowym argumentem przeciwko tym zmianom jest fakt, że teoria obiektywnego przypisania skutku budzi ożywione spory w doktrynie prawa karnego.

Wątpliwości powstają także na tle projektowanych zmian w zakresie orzekania kary łącznej, a także wyroków łącznych. Również w tym wypadku istnieje ugruntowane orzecznictwo i trudno uzasadnić potrzebę wprowadzania takiej nowelizacji. Krajowa Rada Sądownictwa ma w szczególności zastrzeżenia do treści zmienianego art. 85, który wprowadza dopuszczalność łączenia kar, które są już odbywane przez sprawcę z karami orzeczonymi w późniejszym terminie za przestępstwa popełnione w każdym czasie.

Krajowa Rada Sądownictwa sygnalizuje także kolizję projektowanej treści art. 275a § 1 k.p.k z konstytucyjną zasadą ochrony własności. Zmieniany przepis umożliwia bowiem tytułem środka zapobiegawczego nakazanie „trwałego” opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym przez oskarżonego, który jednocześnie może okazać się przeciw właścicielem lub współwłaścicielem tego lokalu.

Krajowa Rada Sądownictwa negatywnie ocenia także zmianę w kodeksie karnym wykonawczym polegającą na umożliwieniu tymczasowo aresztowanemu korzystania z aparatu telefonicznego (art. 217c). Krajowa Rada Sądownictwa stoi na stanowisku, że takie rozszerzenie praw tymczasowo aresztowanego nie ma uzasadnienia tym bardziej, że przesłanki odmowy wydania zgody na korzystanie z aparatu telefonicznego zawarte w § 2 projektowanego przepisu mogą znajdować zastosowanie w przeważającej ilości przypadków.

Wątpliwość budzi redakcja art. 46 § 1 k.k. i art. 72 § 2 k.k, która nie daje podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia za krzywdę w przypadku warunkowego umorzenia postępowania.